

Abonamentul:

Pentru monarhie.
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor. $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni:

Un şir garmond:
odată 14 fil., a doua
oră 12 fil., a treia
oră 10 fil.

Tot ce privesce fóia,
să se adreseze la: Ro-
dactiunea şi admini-
straţiunea „Unirei”
în
Blaş.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XIII.

Blaş 21 Februarü 1903.

Numërul 7.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

P. P. Leo XIII.

Îubileul Sfinției Sale Pontificelui Leo XIII.

Blaș, 20 Februarie.

Douăzeci și cinci ani de glorioasă domnie împlinesce azi Părintele creștinătății, Prea fericitul Patriarch Papa Leo XIII.

Era moșneag, când a urcat treptele Scaunului corifeului Apostolilor Petru. Nimenea nu se gândia atunci, că este putere, care pe venerabilul Betrân să-l pôtă ocroti un timp așa de îndelungat. Și azi cu uimire vedem lucrul Dreptei Celui Preaînalt, care cu adevărat l-a întinerit ca ale vulturului betrânețele.

Sfinția Sa în deplină tărie și prosperitate trupescă și sufletescă își serbeză aniversarea de un pătrar de veac a pontificatului Său.

Și cât e de strălucită epoca acésta!

Steaua din emblema familiară a conșilor Pecci s'a dovedit în pontificatul Sfinției Sale cu adevărat lumină cerescă. Întru adevăr Leone XIII în acești douăzeci și cinci ani a revărsat mai multă lumină, de cât foarte mulți dintre înaintașii Săi. N'a fost o singură cestiune mare, ce agită spiritele omenimei, care El să n'o fi deslucit'o cu razele științei dumnezeesci. Constituțiunea statelor, libertatea individuală și socială, anarchia, socialismul, liberalismul, sînt tot atâtea teme, ce au format obiect de adănci espuneri în admirabilele enciclice ale Preafericitului nostru Părinte. El fără sfială a arătat asupra cauzelor adevărate din cari urmăză desastrelle, ce bântue societatea de azi. A dovedit, că unica scăpare pentru omenime este întorcerea sinceră la biserică și la învățăturile ei.

Și ca lumina ce o împrăscie, să nu fie numai o lumină rece, Sfinția Sa s'a apropiat și de inimile fiilor Săi. Întrunirile și societățile de binefacere, de ajutorare, de pietate, întemeiate la îndemnul Sfinției Sale, sînt fără număr. El a ridicat în măsură neajunsă devoțiunea către Fecióra nepătată, mama Mielului Dumnezeesc. A readus în sinurile Maicei îndurătoare pe fii rătăciți.

Și cât a ostenit pentru pacea a tótă lumea și pentru unirea tuturor, cine ar puté să spună după

vrednicie? Cine nu scie, că cea mai sfîntă dorință a Sfinției Sale a fost neconținut, să vadă adunați pe toți creștinii în jurul scaunului fericitului Apostol Petru? Să-i vadă fii ai Romei gloriose, ținta tuturor spiritelor mari și generose?

Ce a fost acest mare Pontifice pentru noi, fii ai bisericii românești?

Uita-va careva dintre cei ce părtași au fost primului peregrinaj românesc dragostea cu adevărat supraomenescă, cu care pe noi pe toți ne-a primit? Spună toți, ore rămas'a vreun ochi nescăldat în lacrimi, când sfîntul Betrân a întins brațele, ca pe toți la al Său pept să ne cuprindă?

Și uita-vom ore valurile de emoțiune, ce au covârșit inimile celor ce în catedrala din Blaș asistați la liturgia iubilărilor din 1900, când în fața reprezentanților legali ai bisericii noastre întregi Metropolitul dădea cetire scrisorii Pontificelui, cu care se alătura și El la serbătorea noastră?

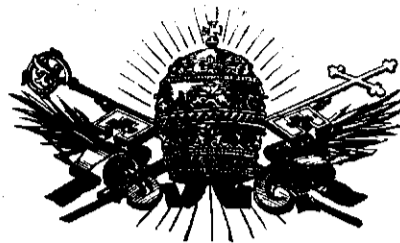
Iată pentru ce din incidentul acestei gloriose aniversări am împodobit fruntea foii noastre cu chipul Părintelui nostru prea bun.

Am dorit să depunem și al nostru modest omagiū la peciōrele Betrânului Sfînt: omagiul iubirei neclătite, omagiul recunoștinței.

Și am dorit, ca chipul Lui să între în casele, dar mai vîrtos în inimile cetitorilor noștri.

Să-și însemne bine, că Acela, pe care chipul li-l închipuesce, este nu numai Capul vedut al Bisericii lui Christos, prin urmare Părintele sufletelor noastre, ci e și cel mai mare binefăcător și apărător al bisericii și al neamului nostru.

Să ne unim deci cu toți creștinii de pretutindenea și să ne rugăm lui Dumnezeū, să conserve încă la mulți ani pe robul Său, Părintele nostru prea sfînt, Leo Papa XIII, ca să mai pôtă fi lumii: lumină cerescă, far luminător; iar nouē și bisericii noastre mult cercate: scut și apărăre.

La tronul Zeu cel sfînt alergă
În repezi valuri călătore
Poporele din largul lumii,
Și în vesmînt de serbătore
Se'nbracă Roma, omenimea
Grăbește ca să ți se'nchine,
Plecămu-ne și noi genunchii:
Se păstorești cu bine!

Căci Tu ești Petru, ești isvorul
Luminii și-a credinții sfînte,
Cuvîntul Zeu e adevărul,
Înalt și Prea Sfînt Părinte!
Și rugăciunea Ta-i curată
Și-n ceriuri află ascultare,
Ne'ndrepti spre calea mîntuirii:
Tu ești Preotul mare!

Christos Te-a pus să fii cărmaciul
Bisericii mîntuitoare,
Domnia Ta e făr' de margini,
Din răsărit l'apus de sōre!
Și lumea 'ntregă Te ascultă,
Cuvîntul Zeu cel sfînt e lege,
Și regii lumei ți-se'nchină:
Tu între regii ești rege!

Tu-aduci prinș de admirare,
Omagiū sublim Dumnezeirii,
Ne'nalți cu inima la ceriuri,
Cu dulcele acord al lirei.
Ce sfîntă e a Ta cîntare,
De sfînte lucruri grăitoare . . .
Poet cu inspirați divine:
Între poeți ești sōre!

Judecător prea drept, la Tine
Alergă lumea 'n vremuri grele,
Tu ești limanul mîntuirii,
Mîngăitor în timp de jale.
Când lumea-i frămîntată-n ură
Și omeni 's cuprinși de dorul
Să sguđue să șfarme totul:
Ești Tu-'npăciuitoarul!

În plaiurile 'n cari de veacuri,
Svirliți am fost de-a sorții mână,
Departate de cetatea sfîntă,
De mama Romă cea betrină,
I-ți cerem binecuvîntarea
În lupta pentru sfînta lege,
Tu ne ești scut de apărăre,
Preot, Poet și Rege!!

Emil Sabo.

N I N O.

— Din viața Sfinției Sale Pontificelui Leo. —

Sfinția Sa Leo s'a născut în Carpineto la 2 Martie 1810, din familia nobilă Pecci primind în botez numirea de: Vincențiu, Ioachim. Dintre cei trei frați mai mari, micul Nino (diminutiv din Gioachino) a fost cel mai iubit de mamă-sa. »În ziua nașterii tale, dragul meu« scrie dînsa mai târziu lui Nino, »mi s'a schimbat ca prin minune ființa întrégă. Nouă gânduri, nouă griji și nouă sentimente m'au luat în stăpânire. Dumnezeu mi te-a dat.«

Cei doi băieți mai tineri erau destinați de părinți pentru preoție. Nino era o fire veselă și sburdalnică, cetea cu predilecție classicii latinii, cu cari s'a împretinit curînd.

Abia trecut peste frageda vîrstă copilărească, trebui să părăsască casa părintească pentru a urma studiile la colegiul Sfințului Ignatie din Viterbo. Mamă-sa era desperată. »E adevărat — scria dînsa unei rudeni — ca merge spre a se cultiva și a deveni bărbat, dar ce vrei, iubirea e mai puternică de cât mintea.«

De aici a trecut în colegiul Iesuiților, unde agerimea și predilecția tinerului Nino pentru classicii latinii, puneau pe toți în uimire.

În vîrstă de nouă ani scria mamei sale: »Dacă colegiul, unde me aflu de alt cum bine, me împedecă de a fi și cu trupul în apropierea D-Tale, nu me pôte opri, ca să fiu cu inima și cu cugetul la D-Ta« și încheie: »Rogă-te pentru mine la micul Isus, ca să me facă bun și diligent.«

Cu începutul anului 1821 intrînd în retorică, Nino începe a scrie versuri, în limba latină.¹⁾

Curînd după aceea, mamă-sa, care l-a iubit cu atîta afecțiune, se îmbolnăvește. În conștiința morții apropiate, mamă-sa îi scrie un fel de epistolă testament:

»Dragul meu, ești tinăr, rămăi tu și pentru mai departe religios și statornic. Azi e la modă să nu mai credem, dar moda nu îndreptățește greșcile, moda se schimbă. . . Fii sincer și deschis. Lingușitorul este necredincios și e vrednic de dispreț. El își ia o mască, ca să înșele pe deapropoalele său. Lingușirea . . . zice Rousseau — este omagiul, ce vițiul îl aduce virtuții. Dar o lingușire ca ceea a omoritorilor lui Căsar: ei se prostern la piciorile lui, ca să-l pôte repune cu atît mai ușor.

»Meritul adevărat, singurul merit este cel personal. Ne naștem cu toții egali. Nu ne putem lăuda, de cât cu ceea ce am făcut noi înșine, singur virtutea ne înalță la cer. . . . Nobleța numai atunci trebuie stimată, când este însoțită de virtute. Îți recomand, fiul meu, drept model viața tatălui tău. . . Și acum mă rog la Dumnezeu pentru tine și nu mai am de cât o singură dorință, să-mi petrec restul zilelor mele aproape de tine, ca tu să-mi închizi ochii.«

¹⁾ Versurile aceste au fost traduse, mai târziu, în toate limbile. Și în românește avem câteva traducții bunișore în »Lumea literară« redactată de G. Simu.

Dorința acésta i-s'a și împlinit, a murit în brațele lui Nino, la 5 August 1824.

În același an Nino, trece în Roma, tot în Collegiul Iesuiților, petrecîndu-și de aci încolo singur vacanțele la caminul părintesc.

La 1834 suscepe ordurile cele mici, perdînd după doi ani și pe tatăl său. În anul 1837 când el era denumit prelat domestic — scrie fratelui său, din incidentul holerei, ce bîntuia în Roma: »Fără îndoială cea mai mare parte a orașului are să cadă victimă holerei. Dacă voi fi și eu între ei, merg cu fruntea ridicată înaintea celui atot puternic; întîmple-se ce se va întîmpla, eu sînt liniștit și nepăsător.«

În August al aceluiași an este sfințit întru preot, atîcat fiind și el de bôlă, din care înse a scăpat în curînd teafăr.

În același an, își începe noviciatul, spre a intra în ordul Iesuiților — vechiul lui vis din tinerețe. Sufletul lui piu, se cutremura de mărimea responsabilității. Iată ce scrie fratelui său: »Când me gândesc la pasul acesta important, nu simțesc de cât frică și grôză. De o parte demnitatea cea mare, de alta nevrednicia mea. Eu vreau să fiu preot adevărat, vreau să-i servesc lui Dumnezeu.«

Ce fericit era acum în mijlocul acelei societăți, sub ale cărei aripi crescuse din cea mai fragedă copilărie.

Dar prevedința divină alt cum hotărîse. Abia la începutul anului următor fu deja denumit de delegat apostolic în Benevent, ceea ce le-o și aduse la cunoștința fraților săi la 20 Februarie 1838.

Și tocmai după 40 de ani cu același dat de 20 Februarie — le sosește o altă epistolă din Vatican, care se păstrează și astăzi în cadru în camera de onoare a castelului Pecci.

Ea sună:

»Scumpii mei frați!

La alegerea de azi dimineță, Sfințului collegiu a decis să înalțe pe tronul Sfințului Petru neînsemnata mea persoană. Epistola acésta este cea dintii, prin care Vă fac vouă cunoscută alegerea mea, împărtaşindu-vă din adîncul inimii binecuvîntarea apostolăscă. Rugați-vă mult pentru mine la Dumnezeu.

Leo P. P. XIII.

La 20 Faur 1878 locuitorii cetății eterne, încă nu sciaū, cine are să șeadă pe scaunul rămas gol prin mórtea lui Pius IX. Fiind voturile împărțite, cardinalul Franchi, întăiu și apoi toți ceialalți, abziseră de voturile primite, în favorul card. Pecci, care fu ales ast fel »per adorationem.« Întrebat dacă primesce alegerca de pontifice roman, tața lui se schimbă și respunse, că primesce și de odată declară, că voiesce să fie numit Leo, în semn de recunoștință, cătră binefăcătorul său Leo XII. Urmă omajul cardinalilor și a gardei papale din Vatican.

Un străin, care era la Roma pe timpul alegerii noului Pontifice, scrie cu mult avînt de dragostea, pe care poporația cetății o arătau nou-alesului.

Era vorba, că cel ales va împărtași poporului prima binecuvîntare în catedrala

Sfințului Petru. Într'un moment se umplu grandioasa biserică, până la cel din urmă loc Papa apare. Un »evviva« formidabil sguiduie bolțile giganticului templu.

Papa întinde mâna, și ca prin farmec, se făcu linisce. Apoi Leo binecuvîntă poporul cu amîndouă brațele, rostind cu o voce clară formula de binecuvîntare. Vocea lui de aramă umple spațioasa biserică și pîtrunde în inimile tuturor celor de față, și apoi se retrage, linisceea sfință dispare odată cu el, nesfîrșitele strigăte de aclamare reîncep cu un nedescris entusiasm, ele, par-că nu mai vreau să sfîrșescă.

Peste câteva zile urmă ceremonia încoronării, splendidă și plină de măreție. Zeci de mii de omeni au fost de față la acésta serbare, și tótă mulțimea acésta inmensă își plecă genunchii, când Pontificele păși în biserică.

Papa Leo e al 257 în seria următorilor Sfințului Petru. »Lumen de coelo,« cum a fost numit în o prezicere, cu lumina înțelepciunii sale a alungat întunerecul și raze strălucitoare a împrumutat tronului, pe care cu atîta vrednicie îl ocupă.

La 3 April 1893 primul peregrinaj român, condus de Escel. Sa Mitropolitul Victor, pe atunci Episcop al Lugosului, e primit în audiență de Sfinția Sa. cu o afabilitate de nedescris, a cărei efect va rămâne neșters, din inimile acelora, cari au luat parte la el.

»În mulțimea și vederea voastră ne desfătăm foarte — a zis Sfinția Sa, respunđînd alocuțiunii Mitropolitului Victor. — Un sfat preclar și mare a fost acela, care v'a îndemnat, ca voi, din ținuturile depărtate ale României și Istrului și din regiunile carpatine, să întreprindeți cu spirit voios peregrinaj românesc . . . întorcîndu-vă acuși în patrie, răspîndiți în concetățeni vostri căldura binefăcătoare a religiei; iară toți țineți în minte, și fiți convinși despre aceea, că și preainălțatului și binecredinciosului vostru împărat, i-am împărtaşit adese ori, că Noi purtăm de voi aceeași grije și nutrim față cu voi aceeași iubire, carea . . . am nutrit-o și purtat-o cu inimă părintească chiar de la începutul Pontificatului nostru.«

Îar Marți după audiență peregrinii români, la chiar invitarea Papei, au asistat la liturgia celebrată de Sf. Părinte în sala consistorială.

Cuvintele Sfinții Sale au umplut de viuă bucurie inimile tuturor Românilor și noi sîntem convinși, că întepunerii sale multe avem de ai mulțumi.

De închiere reproducem conversația medicului Papei Dr. Mazzoni, cu un corespondent al ziarului »Berliner Tagblatt,« referitor la sănătatea Pontificelui, despre care inimicii săi colportaū tot felul de sciri false.

»Papa să fie morbos? — cine o susține acésta? El e așa de sănătos, încât noi îl putem învidia pentru sănătatea lui. Tôte veștile din timpul mai din urmă sînt neîntemeiate. E un fenomen adevărat; se pare că din an ce îmbetrînesce, devine mai sănătos și mai robust. S. Părinte nu numai că nu va ajunge suta, dar dacă va fi odată de un veac de ani, atunci va începe aievea să trăiască. — Apoi pentru ce să móră

Papa? Are un organism, ca un tiner; încă o urmă de ceva neregularitate întrinsul. Și nu-i mirare că bătrânul Părinte ci-tesce fără ochilari, umblă fără băta, să îmbrace singur și lucră 14—15 ore la zi? Eă, drept zicend, nu-mi pot explica, că de ce morb și de ce slăbiciune ar trebui să moră Leo XIII. Îți vine să credi, că după Piu IX. nu mai mor Papii. Și eă dacă ași voi să-i poftesc ceva bine Sfințului Părinte, însumi nu ași sci, ce bine să-i mai poftesc.»

Provincia mitropolitană — cătră Sfinția Sa.

Cu prilejul iubileului de 25 ani a Pontificatului, Provincia mitropolitană a ținut să ție parte în bucuria lumii catolice, trimițind Sfinții Sale următoarea adresă:

Suae Sanctitati Leoni P. P. XIII Romae

Beatissime Pater!

Ecclesiastica Rumenorum unitatem Romanam foventium graeci ritus provincia de Alba Iulia et Fogaras, ditioni apostolicae Sancti Stephani Hungariae regis coronae obnoxia, communi catholici orbis adsociatur iucunditati conspiciens Te, Pater Beatissime, videntem annos Petri.

Suscipe — quaesumus — Pater Optime, filiorum Tuorum' sensa:

Grates propter benefacta, quibus gentem nostram cummulare haud desisti, maxume dum nos nuper, ob saeculi alteruis ab inita maiorum nostrorum cum Romana Sede concordia celebritatem, paterno amplectebaris affectu;

Amorem in Catedram Romanam, Tibi, Pater Amantissime, Petri Successori, donum haud vile.

Ave pontifex Maxime.

Salve Pater Beatissime.

Serus in coelum redeas diuque Laetus intersis populo Quirini.

Ad pedes Sanctitatis Tuae pro-voluti adprecamur Te, dignicris nos Apostolica confortare, benedictione.

Datum Balásfalvae anno Domini 1903. ab inchoata S. Unione CCIII. die 24 Ianuarii

Sanctitatis Tuae

filiis obedientissimi.

(urmăză subscrierile.)

Iar pe romănesce:

Sfinții Sale P. P. Leo XIII
Roma.

Preafericite Părinte!

Provincia bisericescă a Românilor de ritul grecesc uniți cu Scaunul Roman, de Alba-Iulia și Făgăraș, supusă domniei

coronei apostolice a Sf. Ștefan regelui Ungariei se unesce în bucuria lumii catolice, privind la tine Preafericite Părinte cum ajungi anii lui Petru.

Primesce, rugămu-Te, Părinte Prea-bune, simțemintele fiilor tăi:

Mulțumită pentru binefacerile cu cari n'ai încetat a ingramădi neamul nostru, mai ales când de-a-ună-zi pentru srbătorea de două ori seculară a Unirei părinților nostri cu Scaunul Roman cu părintescă dragoste ne îmbrățișai;

Îubirea cătră Scaunul Roman, care Ție, Părinte preaîubite, ca la urmașul lui Petru, nu-Ți este dar de mic preț.

Revistă politică.

Peninsula balcanică. În timpul din urmă sosesc sciri alarmate din Balcani. În Macedonia nu mai încetă turburările. Mesurile luate de Sultan nu sint îndestulătoare. Se zice, că Sarafoff organizază bande, cari la primăvară vor incepe revoluția contra jugului turcesc. Pricina ar sta mai ales în aceea, că populația turcă și albaneză din Macedonia și Albania, nu vrea să scie de o egală îndreptărire cu creștinii. Pe lângă aceea soldații turci tractează foarte neomenos cu prinsonerii.

Se anunță, că până acum Turcia a mobilizat la 300 mii soldați. E teamă generală, că va erupe un reshoi în peninsula balcanică, ca dovadă se aduce împrejurarea, că și la noi oficerii din rezervă de la unele corpuri de armată, au fost avisați confidențial, să steie gata. Desmintiri încă se fac, dar cine mai pôte sci, de care parte e adevărul!

Din Sêrbia încă se anunță, că rezerviștii vor fi conchemați, în număr, cu mult mai mare, de cât era obiceiul.

Corespondințe.

SCRISORE DIN BUDAPESTA,

— raport special —

Budapesta la 19/II.

Azi s'au început aici în capitală srbările în onorea iubileului Sfinției Sale Pontificelui.

Prima societate, ce a srbat. a fost societatea Altariului, ale cărei binefaceri le simțim și noi Români greco-catolici de vre-o câți-va ani.

Srbarea s'a început la 3 ore în biserica Franciscanilor. A început-o Ilustritatea Sa Episcopul consecrat Dr. Medard Kohl. Jumătate de oră a fost adorarea Sanctissimului expus, apoi conferință eucharistică. Președintele regnicolar Kănter amintescse cauzele, ce ne-au făcut să ne adunăm: iubileul Sfinției Sale și iubirea, cea mare, ce o pörtă Sfinția Sa față de sfința Eucharistie. Rugând pe Ilustritatea Sa Domnul Episcop, să deschidă ședința, acesta ține o vorbire frumoasă despre iubileul duplu: azi sint 60 de ani de la consecrarea intru episcop, și n'âne 25 de ani de la intronisarea ca pontifice. Vorbesce

despre puterea preoției asupra sfinției Eucharistii, despre demnitatea preoților, ce urmăză din puterea acēsta, și despre datorința, ce o avem față de sfința Eucharistie, carea nu e dată spre comoditatea și folosul preoților, ci spre folosul tuturor.

După deschiderea ședinții Dr. Iuliū Glattfelder, prefectul al doilea al Seminarului central, vorbesce despre relația ce este între primat și între sfința Eucharistie. Primatul e auctoritatea cea mai mare ce există pe pământ. Amindouă sint necesare, și să vină ori ce valuri, nu le vor putea nimici, căci una (primatul) e Christos, care vorbesce prin gura unui om îmbrăcat, cu slăbiciunile naturii noastre, cealaltă e Christos intru umilință ascuns sub specia pânel. Vorbesce despre enciclica testamentală, carea tractează despre primat, și despre ceea ce a urmat „Mirae charitatis,” carea tractează despre sfința Eucharistie.

Părintele Iesuit Toncsányi vorbesce despre sublimitatea preoției din legea nouă, în comparare cu cea din legea veche, și despre datorințele ce le avem față de biserică (edificiū.)

Conferința a fost numai pentru preoți. Mergem iară în biserică, unde spiritualul de la Strigon, Dr. Ottocar Prohászka vorbesce poporului despre Papa, ca primat al bisericii, despre iubirea Eucharistiei, despre minunea din Orvietto.

După acestea corul teologilor cântă litania Precuratei în quartet, imn, și la urmă Te Deum.

Iob.

VEȘTI BUNE.

Almașul-mare 14 febr. 1903.

În comuna Almașul-mare distr. protop. al Almașului, s'a ținut visitațiunea canonică, din partea M. On. dn. Vas. L. Pop protop. act. în 11 l. c. 1903.

Cu acēstă ocaziune, după îndeplinirea afacerilor curente, și alegerea curatoratului și a senatului scolastic, în vorbirea ținută cătră acestia, prin care a specificat foarte pe larg și tare lămurit datorințele curatoratului, credința și faptele esemplare cu care trebe să premergă curatorimea față de popor, a adus vorba la școla de adulți, dăud înviațiunii, îupintenării, și arătând mărețul scop al acestei școle. Mai mult, a indemnat în persoană pe credincioșii adunați: tineri și bătrâni, spre a lua parte la prelegerile școlei de adulți. Sperăm foarte mult noi de la școla de adulți, pe de o parte, ea va ține pe tineri în curent cu cunoștințele câștigate până aci; iar pe de altă parte, luminându-se poporul, va ști a se feri și apêra de cursele Nazareilor. Acestia prin unele comune din Sud-ostul Huedinului fac mari progrese. Pân aci drept numai între străini. Dar este de păzit tare la sentința: „Grigia bună, trece primejdia rea.” Și de aceea trebe cu toții să ne punem la muncă, până încă nu e tîrziu.

În toamnă, de prin Huedin și satele unguresci au scoborit la riul Almașului, spre a face botez prin afundare. Era minune ce de popor le urma. Pocăiții cântau continuu, și sberau intruna „veniți cu noi în raiū, că de nu cu amar veți plânge în iad.” Tare cu multe astuții umblă să-și recruteze popor.

Predici trebne deci și scôle și iar scôle de adulți! Deasurul e aprôpe! Orăgenii graviteză la sate spre a înainta anabaptismul. Tôte comunele sînt cutureate de acești descereati, spre a abate poporul în partea lor.

Tot cu această visitatiune, spre bucuria poporului, M. On. dr. protopop a dat un nou avent magazinului de cereale — care trece peste 1400 metrete — punându-l sub grija unor persoane alese și enegice, cari vor dovedi tot zelul spre a se ajunge scopul ce urmărește acest magazin. Din interesele lui se solvesc tôte spesele școlare.

Este foarte de dorit introducerea în genere a acestor magazine de cereale. Numai prin acestea se va pute salva caracterul scôlelor noastre. Poporul azi e amarit pînă în suflet de multele dări și aruncări în bani; dar ceva bucate tot însul mai bucuros contribuște. Magazinele de bucate manipulate consciențios, aduc foarte multămitore provente. Prin acestea se încungiră uritul obicei de a scôte spesele scôlei cu jucătăi, cari batjocoresc poporul. Ma tot diu esecutiile acestea prin străini ia poporul ură asupra scôlei și de multe ori chiar și asupra bisericii, și e primul pas cătră scôla de stat.

Doresc, ca tot de una să pot împărtăși vești bune din părțile noastre, așa de espuse multelor curente străine.

Numai cu trezvia la lucru și implinindu-și fie care oficiul se cu consciențiositate, putem sta, altcum. . . .

M.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Ioan Rațiu și soția sa Ileana, cari în mai multe rânduri s'au îngriț de împodobirea casei lui Dumnezeu, și de astă dată vedînd că cădelnița ne este veche, au procurat de la firma Réthai și Benedek din Budapesta, una nouă în preț de 36 cor. pentru care generosă faptă li-se aduce și pe această cale cea mai ferbinte multămită. Simeon Zehan, adm. par. gr.-cat. — Subscrisul aduce cea mai ferbinte multămită firmei Kriegl & Schweiger din Viena, liferanți de Curte, cari au binevoit a dărui pentru capela din Petrifalău: un potir de argint de totă frumuseță, un disc, linguriță, lance, steluță, cădelniță și două feșnice, tôte în valoare de 200 cor. Dragostea dovedită față de mărirea casei Domnului, să reverse asupra acestei firme vrednice, binecuvîntate fructe. Curatorul

Din Archidieceasă. Ștefan Pop, cooper. paroch în Fildul-mediu, distr. Morlaca, a fost numit administrator parochial tot acolo. — Emil Andreșian, a fost numit administrator parochial în Sânt-Ana-de-Mureș.

Trei Ierarhi. Patronii gimnasiului nostru au fost sərbătoriți și în anul acesta cu splendorea din trecut. La ședința festivă, ținută Joi după liturgia, celebrată de directorul Iosif Hossu, asistat de profesorii de la institutele de învățămînt, — au luat parte un public numeros și distins, în frunte cu Escel. Sa. Mitropolitul, Rsimiț canonic Mateiu, Dr. Hossu, Dr. Szmigelski, Uilacan, și Dr. Marcu, profesorii de la institutele de învățămînt și alții. Programa ședinții a fost următoarea: 1. *Marș*, orchestra gimnasială 2. „*Patronii nostri*” elogiu S.-lor Trei Ierarhi de Aurel Esca, secretarul societății. 3. „*Innul studentesc*,” de E. Wachmann, corul gimn. 4. „*Blăstămul trădării*,” de G. Coșbuc, decl. de Aurel Dobrescu, stud. cl. VIII. 5. „*Hitchagyott*,” de Kemenes F.,

declamată de Iuliă Hătegan, stud. cl. VII. 6. *Uvertura* la balada „Erculean” de Iacob Mureșan, 7. *Marcellus*, din Vergil. Aen. VI. decl. de Alesandru Rus, stud. cl. VIII. 8. *Avdronaxho yooç*, din Iliadă, cant. XXII. decl. de Vasile Fulicea, stud. cl. VIII. 9. „*Doi cu doi*,” de Iacobsits, corul gimn. 10. „*Die Kreutzschau*” de Ad. von Chamisso, decl. de Iuliă Hossu, stud. cl. VII. 11. *Marș final*, orchestra gimnasială. Singuraticile puncte a fost esecutate precis și bine. La sfîrșit Escel. Sa Mitropolitul Victor, laudând pe studenți, pentru chipul distins cum onorează pe patronii gimnasialului, îi îndemnă să-i țină de pîde strălucite. Sara a urmat în sale de gimnastică tradiționalul bal, foarte cercetat, ca tot de una.

Hymen. Iuliă G. Morariu, teolog absolut și *Susana Dumbrava recte Mureșan*, aunăta cununia lor, care se va celebra în 22 Februar la 3 ore p. m. în biserica gr. cat. din Salva. — *Augustin David*, cleric abs. și *Dóra Anuța Morar* aunăta căsătoria lor, carea se va serba în 26 Faur a. c. în biserica gr.-cat. din Tilstiu (Tötör).

Procesul „Gazetel.” În contra acusei, ridicate de procurorul din Oșorhei pentru doi articoli, publicați în „Gazeta,” când cu osîndirea lui Cramer, de la Timișora. — redactorul ziarului dl Tr. H. Pop, a înaintat esecțiuni. Pertractarea acestora se va face la 12 Martie n.

Dr. D. P. Barcianu. Din Sibiu sosesc trista scire despre decedarea distinsului asesor-consistorial și referent școlar Dr. Daniil P. Barcianu, fost profesor la Seminar. De abia în vîrsta de 56 ani el lasă în urma-i neșterse regrete, cunoscut fiind, ca un scriitor didactic de valoare și ca un zelos profesor. Fost membru în comitetul partidului național și judecat în procesul memorandumului, a suferit și el în prînsorea de la Vaț, mai bine de un an. Pe urma-i rămân 6 copii necrescuți. În veci pomenirea lui!

Petreceri. Societatea de lectură „Petru Maior” din Budapesta are onore a vî invita la serata musicală împreunată cu dans, ce se va ținea la 26 Februarie st. n. 1903 în sala cea mică a „hotelului Royal.” Începutul 8 și 1/2 ore sara. Prețul intrării: de persoană 3 cor., de familie 8 cor. Programe sara la cassă. Răsemnîrarea biletelor de intrare, pe cum și ofertele sînt a se adresa la societate (IV. Molnár-u. 20. II 10) După cum sîntem informați, deși petrecerea nu va fi de un caracter mare, întru cât la serata amintită vor debuta numai membrii societății, totuși comitetul aranjator își va da totă silința ca să asigure petrecerei, ceea ce privește întreg aranjamentul, o reușită cât mai bună. — Tinerimea universitară română din Cluș, invită la Concertul împreunat cu dans, ce se va ținea la 1 Martie st. n. 1903, cu orea grațiosul concurs al mult stimatelor: D-șora Virginia Gal, absolută a conservatorului din Pesta; D-șora Aurelia Gerbert, absolută a conservatorului din Pesta; D-șora Victoria Popoviciu: D-șora Ersilia Popoviciu, absolută a conservatorului din București; Domnul Cornel Popoviciu și D-șora Delia Otariu. În pauză se va juca „Călușerul” și „Bătuta.” Venitul curat este destinat pentru înființarea unei biblioteci pe sama tinerilor universitari. Patronii concertului sînt Illusr. dni Dr. Ales. Moesonyi, Dr. Iosif Gall și George Pop de Băsesel.

Fondul subsidiar au contribuit Vas. Călugăr Crăciunel Ioan Simoc Răstoit Teod. Rus, Seplac Pompiliu Simonetti, Reșinari, Valer Anghel, Lechintora, Nicolau Muntean, Henig câte 11 c. 73 f. Aurel Poruț, Rediu, distr. Coșocna, 20 cor. Nic. Racovițan, Schiop și Bas. Micusan, Hăsdate, distr. Iudol, câte 15 cor. Toți aceștia au trimis aceste sume, ca 10% din subsidiul erarial, primit acum. Dar nu mai atîta au fost împărtășiți? și numai în distr. Coșocna. Indol și Ludoa, au hotărît preotimea să contribuie la fondul subsidiar?

„Consum,” societatea comercială din Blaș și-a ținut Sâmbăta trecută a XI. adunare generală. Au luat parte 27 acționari, cari reprezintă 295 acții. În raportul Direcțiunii s'a înșirat pe rînd motivele, cari au făcut ca și în anul acesta bilanțul să se încheie cu deficit de aprôpe 4000 cor. respective de 13 miț cu cel din anul trecut. Era adecă o formală bandă, care de ani, făcea în prăvălie celea mai mari malversațiuni, discreditând institutul și aducîndu-l în încurcături. Se speră că după ce s'au descoperit înșelătorii și s'au luat și mai multe măsuri de precauțiune, prăvălia și întregă societatea va lua o dezvoltare îmbucurătoare. Durere, că și acum se mai află chiar și la noi omeni, cari au îndrăgit mai tare străinii, în paguba alor sei. În direcțiune au fost aleși: Dr. Vas. Hossu, Dr. V. Szmigelski, Dr. Iuliă Maniu și David Radeș.

Masa studenților. Au încurs următoarele colecte: Nic. Racovițan, Schiop, 860 cor. Ioan Guga, Crișior, 240 cor. Teod. Dușa, Petrânjeni, 4 cor. Sim. Luca, Mischiu, 474 Bas. Fărcășan, Hăsdate, 4 cor. George Pop, Mihai, 4 cor. Ioan Maior, Aiud, 12 cor. Isid. Saturn, Merșor, 20 30 Io. Sântimbrean, Silvasul-ron: 2 cor. Valer Nobili, Gogan, 2 cor. Ioan Sara, Vurpăr, 4 cor. Ofic. paroch. Tușin, 5 cor. Ofic. paroch. Căcalaca, 3 cor. Aron Macariu, Honârta, 240 Ofic. paroch. Pui, 1990 Teod. Stâncel, Căpud, 540 Io. Mihăiljan, Odverem, 490 Ios. Costin, Sănpetru 640 Ioan Florian, Mădaraș, 4 cor. Aug. Lazar, Sânjacob, 4 cor. Ales. Voda, Vaideiu, 5 cor. Lazar Stupinean, Fiscut, 12 10 Ofic. paroch. Frata, 8 10 Ofic. paroch. Orlat, 16 cor. George Spornic, Cohalm 13 80 Ciriac Rațiu, Oiesdea, 26 70 Nic. Mărculeț, Bucerdea, 13 42 Ofic. paroch. Șeușa-de-murș, 2 cor. Nic. Petru, Gurghiu, 2 cor. Dr. Petru Șpan, Sibiu, 20 cor. George Mogoș, Corna 1 cor. Teod. Borza, Valhid, 189 Nic. Stoian, Revășel 6 cor. Bas. Aron, Alma, 2 10 Ofic. paroch. Năoiu, 20 cor. Ofic. paroch. Teuș, 54 40 Ofic. paroch. Cârnecea, 10 20 Ofic. paroch. Rachiș, 12 40 Ioan Șolnai, K-Polyán, 8 cor. Iuliă Bucur, Gâmbut 8 cor. Ilariu Ciungan, Boos, 8 40 Dem. Moldovan, Chinceș 2 cor. Const. Rus, Posmus, 10 cor. Ofic. paroch. Gurariului, 4 cor. Nic. Muntean, Noui-săs, 2 cor. George Gergely, Szépviz 3 cor. Ioan Barna, Miraslău, 8 60 Ier. Dănilă, Budatele, 10 cor. Traian Fodor, Căcova 7 cor. Io. Bitea, Cnt. 20 88 cor. Toma Pop, Lopade 3 20. Sim. Marcu, Gârbova-inf, 2 cor. Iov. Andreiș, Cs.-Gârbaș, 11 54 Ales. Gruța, Asimio, 6 28 Aur Hulea, Galda-inf 16 cor. Ariton Migia, Ghiriș, 10 50 Mich. Bucșa, M.-S.-Georgiu, 4 cor. Ofic. paroch. Vințul-inf, 2 cor. Clem. Papiu, Sântun-bru, 14 80. Ofic. paroch. Alecuș, 8 26 Art. Boer, Casor 11 20. Iosif Vancea, Oșorhei 41 cor. Ales. Rosciu, Pitelea, 15 cor. Dr. Victor Colceriu, Lăpuș 25 cor. Gavril Ciobotariu, Ghimes 7 cor. Ofic. paroch. Filpișul-mare, 4. 40. Teofil Pop, Hădărăș 16 cor.

Necrolog. † Iacob Radu paroch gr. cat. deficient, a repausat în 14 Februar a. c. în comuna Teleacul-rouân în anul al 79-lea al etății și al 7-lea al văduvii după împărtășirea s-telor sacramente a muribunzilor — Maria Precup n. Tieranu, văduvă preoteseă după o viață fatigiosă și merituoasă, împărtășită cu ss. Sacramente ale muribunzilor, a repausat în 1 a. l. c. la 5 ore d. a. în al 48-lea an al vieții și al 10-lea al văduviei sale, lăsând în doliu 10 copii orfanî.

În veci amintirea lor!

Erată. În nr. trecut, pag. 57, col. I, alin. ultim din cerculariul de la Orade, girul 5 de jos să se ceterescă prins în loc de: aprins. — iar în șirul al 3 de jos după cuvîntul „Pontificele” să se adaugă: roman, nu și-l nici sci închipui, de cât numai pe cum este.”

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

EMINESCU și COȘBUC.

— Note comparative. —

(Continuare.)

Esclamațiunea acésta e așa de neobișnuită în gura lui Coșbuc, încât e cu neputință să nu observăm, cum cerul senin al poetului se posomorește, cum elemente străine încercă a lua loc în inima poetului, alungând de acolo fericirea lui de țaran, dragostea lui de viață, veselia de copil nefățărît al naturii.

Poetul în vîrstă de 17 ani ajunge la universitatea din Cluș, face cunoștința vieții de oraș mare.

Și viața asta, cu complexul ei de învâlmășeli — cu totă strălucirea și miseria ce caracterizează orașele mari — zăpăcește buna-dispoziție a poetului crescut în aerul liber al pădurilor din jurul Năsăudului. În vâlmășala acésta vavilonică glasul »Linei« se pierde, satul, copilăria poetului se perd și ele — și când poetul le revede, nu le mai pôte privi cu ochii de odată. Din vesel ce era, devine gânditor și mâna lui atinge, în neștire, corde până acum neîntrebuintate ale lirei: cordele de jale.

Tôte aceste sînt redade cu adevărat talent artistic în »Pe deal«.

Poetul reintors la vatra părintescă nu mai află dealul plin de flori, nici zarea așa de albastră, nici copii sburdalnici, cari să alerge după fluturi!

Ce înduioșătoare e acésta sinamăgire a poetului! Cât de adese ne luăm și noi refugiul la ea, când ne vine greu a mărturisi, că noi ne-am schimbat, și, în urmare, nu mai vedem lucrurile în lumina de odată!

Rînd pe rînd își întilnesce cunoșcuii din copilărie: vechiul stejar, ulmul, sub a cărui umbră de mult nu a mai poposit — și ulmul se uită mirat la el, nu mai recunoște în străinul liniștit și »obosit de căile alergate«, pe copilul zburdalnic și zglobiut. Plopî — pretinîi de cruce ai copilăriei poetului — se șopotesc, dau din cap nedumcriți — nici ei nu-l mai cunosc. Și, cum poetul privește tovarășii zilelor fericite, gândul i-se inseninază, evocând imaginii din vremurile cele bune, de de mult. Boii pasc liniștiți sub marginea pădurii, fetele alergă în zori după mure, rochiile lor albe flutură în vînt, flăcăii șireți își fac, și ei cale cătră codri... Și când poetul, gata să-i scape o exclamare de bucurie în fața acestui tablou idilic, se desmeticește, cuvintele i-se opresc pe buze, vedenia frumoasă se risipește ca un vis de dimineața, și ne spunte trist și abătut:

Mai de mult . . . ah tôte aceste
Mai de mult s'au întimplat —
Să nu 'ntrebî ce-a mai urmat
Când s'a închis povestea.

Vieța lui de flăcău țaran e numai o poveste, în care omul, cu vederi largite de civilizație, nu mai pôte crede.

S'aude plînsul jalnic al clopotelor, poetului i-se stringe inima ascultându-l . . . vîzduhul plînge și el . . . și, pe o clipă, i-se nălucește, că clopotele cîntă după el, observând cu un fel de surprisă, că trăește:

Dómné, și-mî era 'n sicriú
Negrăit de bine.

Să ne oprim puțin la exclamarea acésta.

De și poetul se trezește în curînd din reveriile, ce-i întunecaseră fruntea, ca un nor de reget, ni se pare că nu i-s'a »nă-lucit« numai, că clopotele cîntă după el.

Ne-am alătura cu dragă inimă, la o ast fel de nălucire, dacă nu am fi convingși, că clopotele plîngeau aievea tinerețele poetului, viața lui fericită de flăcău țaran, cerul pururea senin al vieții de la țară, pe care nu avea să-l mai vadă. . .

Deșteptat din reveriile aceste, Coșbuc se reculege, orășanul enervat de veninul eternei dureri, devine iarăș, — orî cercă să devină — flăcăul fericit și nepăsător și îndărătnic:

Când mă vîd în prada sorții
Plîng — o știu — dar nu me plîng.

Șirele acestea două fixează foarte lămurit deosebirea dintre individualitatea poetică alui Eminescu și cea a lui Coșbuc, chiar în al doilea stadiu, când viața orășanescă încurcase deja în mreșile ei complexe pe fericitul cîntăreț al Idilelor.

Sincer cum era poetul-țaran spune fără înconjur, aceea ce, în viața de tôte zilele, mulți cercă să o ascundă la adăpostul unei veselii de poruncelă — că plînge, când loviturile sorții prea sînt tirane.

Plînsul meu e al tuturor
Ce păcat e 'ntrînsul?

Cât de departe sînt de acésta îndărătnică reculegere ucenicii lui Eminescu, cari se jeluiesc la frunză și la iarbă, fără a se putea determina pentru continuarea luptei, căutându-și adăpostul și odihna în liniștea de veci.

Nu; Coșbuc mărturisește neputința omenescă față cu loviturile sorții, sub cari se indoiește, dar nu se frînge — în vreme ce eminescianii se frîng, fără cea mai mică rezistență, căutându-și mîngăierea în lacrimi și în — Nirvana.

Poesia »Pe deal« se termină cu versurile:

O eternule psalmist
Mare ți-e cuvîntul!
De durere chin mi-e somnul;
Foc și pară-i traiul meu:
Dar tu laudă mereu
Suflete pe Domnul.

Ce naturală și ce mîngăitoare e acésta ultimă rază de întărire: Cuvintele psalmistului!

De sigur, în sgomotul vieții de oraș mare, arare orî îi vor fi venit în minte!

A trebuit să revadă iarăși vatra părintescă, să retrăiească fericitele vremuri din copilărie, să-și dea, în urmă, seama, cuprins de adîncă mîhnire, că povestea e sfîrșită.

Cum amintirile din copilărie îl împrejmuaiau una câte una, cum iconele de fericire perdută defilau înaintea ochilor lui sufletești, poetul opresce cea din urmă din aceste fericiri perdute: credința.

Reamintindu-și copilăria, era cu neputință să nu-î vină în minte serile acele

fericite, când înainte de culcare recita cu atîta naivă credință rugăciunea, ce o învățase de la mamă-sa.

De câtă vreme n'a mai spus rugăciunea aceea!

D-l Gherea pôte să zimbescă ironic, și să spună »nici acest sprijin nu e mai sigur«, dar nu ne va putea convinge, că poetul nu a fost sincer, invocându-l.

Ficior de preot, crescut în frica lui Dumnezeu — cum se cresc la noi din cînce, cel puțin — orî cât de mult iar fi clătinat poetului nostru credința contactul cu lumea sceptică-orășanescă, e cu neputință să nu-și reamintescă cu sinceră părere de rău vremile copilăriei, când credința în Dumnezeu era, pentru el, un sprijin așa de dulce și de ocrotitor!

Poesia »Pe deal« constituie punctul de ramificare al individualității lui Coșbuc, și dacă nu ne-ar spune-o poetul apriat, că e scrisă în Ardeal, am considera-o, la sigur, ca scrisă în România, unde nota senină a individualității poetului, continuă a se întuneca tot mai pronunțat.

Deja în »Ideal« — scrisă la 1888 — remarcăm nota elegică; aceeași umbră de melancolie caracterizează lucrările, ce au urmat în ord cronologic: în 1889 Fata mami, Doina, în 1890 La paști, Sub patrafir.

Dar numai în »Pe deal« avem lirismul petului exprimat — pentru întîia oară în formă subiectivă.

La 1890 trece în România.

»Ce trebuie să sufere țaranul năsăudean la București, puteți să ve închipuiți — scrie d. Gherea¹⁾ — Ați vedut ore vre-odată, un țaran, care nu cunoște Bucureștiul, intrînd cu un car de lemne în calea Victoriei? Tabloul e edificant. Negustorii de prăvălii injură, publicul trecător injură, birjarii înfurăși, trecînd pe lângă car trag cu biciul, sergenții cară la pumni — iar țaranul zăpăcit, pierdut, nu știe nici ce să facă, nici unde să cîrnescă«.

Într'adevăr, trecerea lui Coșbuc în România nu a fost priincioasă lirei sale.

Nu că dór nu ar fi produs opere la înălțimea celor anterioare, ci fiind că fondul prim al individualității lui, încetă de a mai produce.

Traduce în exametrii superbî Aeneida lui Virgil — cu care prilej Academia îi acórdă marele premiú, de care numai Alexandri și Odobescu s'au împărtaşit — traduce »Sacontala«, »Divina Commedia«, scrie minunatele cărți pentru popor »Răsboiul nostru pentru neatîrnare« și »Povestea unei Coróne de oțel«, continuă a scrie versuri, înte cari capo d'opere ca »Mama«, »Noi vrem pămînt«, »Mórtea lui Gelu«, »Nunta în Codru« etc., insistînd, în deosebî, asupra motivelor din răsboiul pentru neatîrnare (»Murind«, »Colóna de Atac«, »Pe dealul Plevnei«, »O scrisóre din Muselin-Selo« etc.)

Dar în tôte aceste lucrări — cari ar putea singure să-l facă nemuritor — căutăm cu lampa lui Diogene pe Coșbuc al nostru și — nu-l aflăm.

¹⁾ Gherea: op. cit. III. p. 119.

În deosebi poesia »Mama«, cum zice d. Gherea, ar putea fi iscălită ori când de Eminescu.

Pe vatra veche ard vreascurile, flacăra lor se sbate în luptă cu stingerea . . . mama tórce, două copile își povestesc de smei . . . și firul mamei se rupe des . . . de odată sare la geam, și când copilele o întreabă ce a vădut, răspunde: nimic . . .

Maî știu și eu la ce gândiam
Aveți și voi un frate
Mi s'a părut c'aud la geam
Cu degetul cum bate,
Dar n'a fost el — — —

Așa vrea poté Dumnezeu
Așa mi-e datul sorții
Să n'am eu pe băiatul meu
La cap, în ceasul morții.

Nóptea e tîrzie, copilele s'au culcat.. numai mama stă la vatră și plînge încet. Și adórme tîrziu, ca se viseze de »George« — cel mai mare poet al Românilor.

Se póte un vis maî fericit pentru o mamă?

»Când recitesc această poezie scrie d. Gherea ¹⁾ — mă cuprinde o milă adîncă pentru »Subțirica din vecin«, »Consinzeana, crăiasa zinelor« și de tóte aceste opere admirabile din tineréța poetului, și o milă și maî adîncă pentru poetul însuș.

Maî mare poet el póte să devie, — dar maî fericit? . . .

(Va urma.)

Al. Ciura.

CRUMIRUL

— sau —

călăuzul prin deșert de K. May.

— — —

(Continuare.)

»Cum se numește șeicul acestui despărțemînt?«

»Iamar-es-Sikkit-Ben-Mulei-Halefis-Bucadani. Iar eu sînt Sar-Abduce-Ben-Iamar-es-Sikkit, conducătorul acestui tîrziu.«

»Așa dar tu ești fiul șeicului. Am auzit că el se află în Sellum?«

»Bine ați auzit. Vreți să mergeți la dînsul?«

»Nu. Noi vrem să mergem în satul vostru și se vî rugăm de pîne și sare.«

»Cine sînteți voi?«

»Eu sînt Ali-en-Nurabi, șeicul Sebirailor. Acest șeic este Mohamad-er-Raman, conducătorul Meșeerilor de la muntele Șefara; acești doi bărbați sînt emiri din Europa depărtată, iar cei alalți sînt Meșeerii, cari ne însoțesc.«

»Vă cunosc.« răspuse Hamema-ul mândru. »Voi nu veți mânca cu noi nici sare nici pîne, de ore ce sînteți inimicii prietinelor noastre.«

»Te înșeli. Noi venim — — —«

»Taci!« îl întrerupse Sar-abduc, cu voce amenințătoare. »Tu ai zis, că ești Ali-en-Nurabi, șeicul Sebirailor. Nu sînteți voi inimicii ai Hamema-ilor Mateleg, cu cari voi vreți să vă luptați pe drumul caravelor dintre Testur și Kef?«

»Acea vrea să jăfuiască caravana, carea se află sub scutul nostru!«

»Cine v'a dat-o în scutul vostru? Mohamad-es-Sadac-Pașa!? Ați devenit sclavii unui pașă și luptați cu sângele vostru, pentru a câștiga nisce baui miserabili. Voi sînteți inimicii noștri și vreți să mâncați cu noi pîne și sare? Voi urmăriți pe prietinel și fratele nostru Saadis-el-Chabir și cereți ospitalitate de la noi? Ba îndrăzniți încă să aduceți la noi și doi giauri, pentru a ne spurca pe noi, corturile noastre, satul nostru, femeile și copiii noștri! Allah să afurisască pe acești căni necredincioși! Un mulsuman bun scipă dinaintea lor și-l ieagă de — — —«

»Scipă, mucosule!« l'am întrerupt eu.

Cu o singură săritură a calului meu am fost alătura cu el. l'am prins de ceafă. l'am smîncit de-a curmezișul peste sîna mea și l-am pus cuțitul la grumaz. Dacă eu suferiam o insultă așa de grea, atunci cauza noastră ar fi fost pierdută pentru tot de una. La moment au apucat armele toți Hamema-ii, înse pușca mea încă era gata. Atacul meu s'a întimplat așa de repede, așa pe neașteptate, încât Sar-Abduce se afla în mâinile mele, pe când nici nu se putu gândi, să se apere. l'am lăsat să simțescă virful cuțitului meu și apoi l'am zis: »Dacă n'ai fi tu fiul lui Iamar-es-Sikkit, pe carele îl cințesc și-l onorez, atunci cuțitul meu te-ar trimite la puntea es-Ssiraih (puntea care conduce pe morți la judecata de pe urmă.) Iti spun înse, că dacă tu maî vorbești un singur cuvînt, care nu-mi place, atunci sufletul tîu este al ingerului morții. Mergi și încăleacă iară pe calul tîu!«

Mi-am luat mîna de pe dînsul, și el alunecă jos de pe calul meu. El sterea acum palid de spaimă, de rușine și de mânie și se sgîia la mine. Apoi și-a scos pumnalul și amenință:

»Ce ai îndrăznit să faci, străine! Să te străpung?«

Eu îmi țineam revolverul îndreptat asupra lui. »Pe mine? Dar n'a fost cuțitul meu deja la gâtul tîu? Ridică-ți mîna dacă vrei să fi dus de pe lumea această! Este maî bine pentru tine și pentru voi, dacă ascultați în linișce, ce cerem de la voi, pentru că noi nu ne temem de voi, cu tóte că sînteți maî mulți, și încă înainte de apusul sórelui va veni Iamar-es-Sikkit, spre a vî spune, că noi sîntem óspeții voștri.«

»El nu vine!«

»Ți-o spun, că vine! Cunosc tu pe Omar-Altantavi, șeicul Meșeerilor de la Hageb-el-Aïnn și Hamra-Kamuda?«

»Cunosc.«

»Este el inimicul vostru?«

»E fratele nostru.«

»El, bine. El acum este dus la Sellum, pentru a aduce încóce pe Iamar-es-Sikkit, tatăl tîu.«

»Vorbesci adevêrul?«

»Un emir din Europa nu mințescce nici odată! Privescce la acești doi Meșeerii din despărțemîntul șeicului Altantavi, îi cunosc?«

Curajul meu pîrea a-i impune, de ore ce el îmi răspundea așa de bucuros. Iar acum, după ce se uită maî cu atențiune la cei doi bărbați, el pîrea că deveni chiar perplex.

»Îl cunosc,« răspuse el.

»Atunci te vei păzi, să ne tratezi ca pe inimicii, înainte de a fi auzit poruncile tatălui tîu.«

»Ce vreți de la noi?«

»Răspunde la întrebarea mea: Se află la voi Saadis-el-Chabir, crumirul de la despărțemîntul ed-Deđmaea?«

»Da.«

»El ne-a furat doi cai și o fată. Noi cerem, să ni-l predai nouê, dimpreună cu prada sa!«

»El ne-a fost conducător în multe călătorii ale noastre; astăzi iarăși a mîncat sare și a bent apă cu noi; nu-l vom estrada nimênu!«

»Atunci vei trebui să îmi răspundea pentru tóte urmările.«

»O ieș! Voi sînteți inimicii noștri; voi stați sub resbunarea sîngelui, de ore ce în Seraia-bent ați omorît pe un Hamema.«

»Acela a fost un tâlhar; el a voit să fure calul, pe care călăresc eu, și să omóre pe unul dintre ómenii noștri.«

»Cu tóte acestea înse sângele lui trebuie resbunat!«

»Înse nu prin voi! El nu s'a ținut de voi, ci de despărțemîntul Mateleg.«

»El înse este un Hamema. Noi vî vom reține aici și ve vom estrada Mateleg-ilor.«

»De s'ar aduna toți Hamema-ii la olaită, totuși nu le-ar succede să ne rețină, asta țiu spun eu. Noi înse vom rămînea de bună voie la voi, pentru că vrem să așteptăm sosirea tatălui tîu. Condu-ue în satul vostru!«

»Asta n'ó fac! Pîna ce șeicul Iamar-Sikkit n'a hotărît asupra voastră, vî vom considera ca pe inimicii noștri. Vî vom conduce pîna în marginea satului și acolo vî vom păzi pîna ce sosescce el.«

»Bine! Te fac înse atent, să nu lași pe crumir să plece. El póte să renâie sub scutul vostru, pîna ce șeicul își va spune hotărîrea sa!«

Hamema-ii ne luară în mijlocul lor și ne conduseră pîna la marginea satului. Spre sud-ost de aci se vedea piscul muntelui Gvassera, spre sud înălțimile muntelui Mașura, iar între ambii se ridica la orizont cóma muntelui Segedel.

Ne-am aședat jos și am lăsat caii să pască în jurul nostru. O ceată număróasă de Hamema înarmați ne încunjurară; înse nici unul dintre ei nu se apropia să vorbească cu noi ori să ne îmbie cu puțină apă, de care ducem așa mare lipsă. Noi eram îngrijați numai pentru aceea, ca nu cumva crumirul să fie lăsat să plece p'aci încolo, ó grije, carea durere, n'a fost chiar de tot nemotivată. Ast fel trecu un ceas după altul; sórele se apropia tot maî mult de apus, și cu dînsul scădea și răbdarea noastră. Acum în sfîrșit vîdúrăm, după ó mișcare a Hamema-ilor ce ne încunjurău, că afară pe câmpie se petrece ceva. Căți-va dintre ei se depărta și se reintórseră în curênd dimpreună cu trei călăreți, între cari am recunoscut pe Omar Altantavi; al treilea de bună samă era mult așteptatul șeic Iamar-es-Sikkit. El era un septagenar de statură înaltă și încă dréptă, fața sa sbîrcită era arsă de sóre pîna la colórea pielei, iar barba sa deasă și albă ca zăpada îi atârna pîna peste piept la vale.

(Va urma.)

¹⁾ ibid.

Posta „Unirii“.

Bărbănuț. Multumită; va urma în nr. viitor. L. K. în Goroslau. — Nr. 1, 2, 3 și 4 nu ve putem trimite fiind toți trecuți.

Am primit și achitam abonamentul de la: Cucerdeana-rom pe 1901 și 1902. An. P. Baia-mare pe timpul din 1/9 1897 până în 1/9 1899. Gărdani pe 1903 sem. 1. Cianad (sârbesc) pe 1903. La Foia școlastică sași transpus. D. Chișerian F. pe 1903. Ciula-mare pe 1896 sem. 2. Lăscud pe 1903. Adresa s'a schimbat. Alecuș pe 1902 și 1903. Siciu pe 1903 sem. 1. Sintem în rând perfect. Ați plătit în 26/5 (nu Februar) 1902 pe 1901 și 1902; iară în 26/4 1901 ați plătit pe anii 1899 și 1900. Dacă ar fi toți așa, foia ar putea trăi și prospera, dar durere, alții ne răspund cu sofisme, căutând fel de fel de pretexte puțin convenabile, spre a se subtrage de la plătire. Vă mulțumim. Gyires pe 1803. Prețul cărților Vi-să va notifica prin tipografiă. Corbu pe 1901. Cuptelnic pe 1901 și 1902, Lozna-mare pe întreg an. 1902.

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

(17) 2-2

Publicațiune de licitațiune.

În 1 Martie st. n. a. c. la 10 ore a. m. se va da în întreprindere zidirea bisericel parohiale gr. cat. din Roșia de secas (Vereseșghăza) posta ultimă Pokafalva, gara Blaș, pe calea licitațiunei publice minunde, carea se va ține în sala de propunere a școlii noastre confesionale. Plani, preliminariul și condițiunile de licitațiune se pot vedea la locuința parohului din loc.

Roșia-de-secas, în 11 Februar 1903.

Curatorul bisericesc
gr. cat. din Roșia.

1219 v. număr
1902.

(19) 1-1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1902. évi V. 8431. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula Balázsfalvi ügyvéd által képviselt Patria Balázsfalvi takarékpénztár javára O. girboi Fratila George I. Andrei és társa ellen 110 kor. — fil. s jár. erejéig 1902 évi november hó 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 880 kor. — fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: tehének, ökrök, lovak, szekrek és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. bíróság 1902. évi V. 1635 számú végzése folytán 110 kor. — fil. tőkekövetelés ennek 1900. évi december hó 17 napjától járó 6% kamatai, váltódíj és eddig összesen 76 kor. 26 fillérben bírólalag már megállapított költségek erejéig Oláh Girbov 1903-ik évi márczius hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt 1903. évi február hó 6-ik napján.

Papp Károly.
kir. jbirósági végrehajtó

773 v. szám
1902

(20) 1-1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Gyulafehérvári kir. járásbírósi 1902-ik évi V. 1421/5 számú kiküldő végzése által Balázsfalvi Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Balázsfalvi Patria takarékpénztár végrehajtó javára Székási Cristea Dumitru és társai ellen 130 kor. — fill. tőke ennek 1899 évi november hó 6-án nanjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaikövetelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólalag 1902 X/31 lefoglalt és 630 kor. fillerre becsült még pedig Decian Gavrilla és Bergian Juon alnerecknél lefoglalt. 1 tehén 2 ló, 1 négy ló erejű cséplőgép, sertés és 10 szekér széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a V. 1431/6 1902 sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszinén vagyis Székás kövögben Decian Gavrilla és Bergian Juon alnerecek lakása előtt leendő eszközzésére 1903-ik évi márczius hó 5-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt 1903-ik évi február hó 11-ik napján.

Csik Lázár,
kir. jbirósági végrehajtó

(54) 8-20

Numai 2.75 fl.

Să trimite cu ram-bursă ori anticipându-se prețul.

Un escelent ceas de busunar Remontoir, de nichel sistem „Patent Roskopf.“ Se vinde cu garanță de 3 ani. — Se dă gratis și o frumoasă catenă aurită și alte articole de reclam.

Celor ce nu le convine li se retrimit banii.

E. HOLZER

mare deposit de ceasuri și juvaere

Krakovia Stradom 18.

Liferantul oficialilor de stat.

Prețcuranturi se trimit la cerere gratis și franco.

Se caută agenți.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

— intemeiată la anul 1868 —

în Sibiiu, strada Cîsnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurază în cele mai avantagiöse condiții:

contra pericolului de incendiü și esplosiune, edificii de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în tóte combinațiile, capitale pentru casul mortii, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială,

cu finea anului 1900: 1,303.572 cor. 15 bani.

Valori asigurate contra incendiului:

72,420.299 coróne.

Capitale asigurate asupra vieții:

9,248.543 coróne.

Pentru despăgubiri de incendii 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiiu, str. Cîsnădiei nr. 5, et. I., curtea I.,

precum și de la subagenții din tóte comunele mai mari.

Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Seghedin, Șopron, Szabadka și

Timișóra.

(5) 4-52

AŪ APĂRUT:

(18) 1-3

NOVELE TOMUL I. de Vasile Ranta-Buticescu**CUPRINSUL:**

1. Dragostea unchiaşului.	6. Sore cu plóie.	11. Florile codrului.
2. Parola lui Ali Musta.	7. Flori de munte.	12. Regina balului.
3. Piatra Dochiei.	8. Bombone.	13. Dracul.
4. Costica.	9. Soşia ostaşului.	14. Presentul mătuşii
5. Flori de munte.	10. Tinereţe-Nebuneţe.	15. Pentru plăceri.

Preţul unui exemplar spedit franco e 1 cor. 80 filerl.

Se pot procura de la Tipografia „Aurora“ din Gherla (Szamosujvár) şi de la toate librăriile mai cunoscute din patrie.

➡ Intreprindere de transportarea şi înmăgăzinarea mobilelor. ➡

ZORN MÓR

BUDAPESTA,

VII. ker., Erzsébet-körút 21. szám.

Primirea transporturilor de mobile în caré de transport patent ces. reg. lucrate după model francez, parchetate complet şi închise, pentru toate localităţile din ţară şi străinătate.

☎ TELEFON. ☎ Adresa telegrafică: ZORN MÓR, BUDAPEST. ☎ TELEFON. ☎

Transporturi de mobile pe tren şi pe corăbi, fără întrerupere, cu cruţarea speselor de pachetat.

Inmagazinarea mobilelor

în magazine cu totul uscate şi acomodate, pe lângă responsabilitate.

==== Representanţi în toate oraşele mai mari din ţară şi străinătate. ====

(9) 4-52

☞ Timbalele mele aŷ fost decorate la espositia milenară. ☞

Timbale de salon

cu pedal, castanii, negre, cu o rezonanţă foarte tare şi plăcută, de o construcţie bună, cu garanţă de trei ani. Preţul de prăvălie 150 floreni, ér la mine se pot căpéta cu 75 floreni. Daŷ instrucţie deplină pentru 8 fl. la lună.

==== Prescurant trimit gratuit. ====

JEGESI GÉZA

măiestru de timbale diplomat şi inventatorul timbalei „Coróna de fier“.

BUDAPEST, VII., Nefelejts-utca 43. szám.

(10) 4-52

Bani mijlocesc mai ieftin, mai discret, și mai iute:

Ofițerilor, oficianților privați și de stat, industriașilor, negustorilor și persoanelor apte de credit.

==== Pe lângă replătire avantagiósă ====

Pe căsi, pământuri, realități, mijlocesc în locul prim al doilea și chiar și al treilea împrumuturi de amortisațiune cu 4 $\frac{1}{2}$ și 5 %.

Conversiunile cele mai complicate le mijlocesc iute, pe lângă remunerare ulterioară.

Câștig informațiuni industriale și comerciale de natura cea mai discretă din toate părțile țerii, și în sfârșit,

cauzele de tranșare ale comercianților necapabili de a plăti le descurc cu pricepere și mare grijă.

==== Pentru răspuns e de a se aclude marcă. ====

SZENES A.

Cancelarie de informații și tranșării comerciale.

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 22, 112.

(7) 4-52

==== Numărul patentei 16.794. ====

Carol Beck

pregătitor de ventilătore patentate pentru ferestă.

BUDAPEST, VIII, József-utoza 14.

În atenția directorilor de școală!

6000 de bucăți sunt deja în folosință!

Pentru luarea măsurii, mă rog să vă adresați mie.

Nu sci nime ce-î sănătatea!!

și care ne-o putem păstra numai pe lângă ventilație potrivită.

Ventilatorul aflat și patentat de cătră Carol Beck este fabricațiune magiară, care întrece toate ventilătorele din străinătate, atât în ce privește scopul, cât și bunătatea. Din punct de vedere sanitar, curentul e eschis prin apertura de 45 %. Se pot aplica la toate ferestile. Am foarte multe scrisori de recunoștință, cari dovedesc, că publicul e deplin mulțămit.

Prețurile ventilătorelor:

Cel mai mare și mai greu, cu decorațiune.	C. 25.—
Pentru ferestă comune, școli, institute și locuințe private	„ 13.—
Pentru ferestă mai ușore și mai simple	„ 9.—
Ferestă de Closett	„ 7-60

Preliminar de spese gratuit:

Ventilătorele mele se folosesc în următoarele locuri mai renumite. Casina Națională magiară, Ministeriul de comerț, Gimnasiul reformat, Ludoviceul, Școlele elementare de stat din Kis-Pest și în mai multe spitale și școli din capitală și provincă, dovedindu-se de foarte bune.

Comandele atât în loc, cât și în provincă se efectuesc foarte prompt și foarte repede.